

DZIEŹ

**Pierwsze Ilustrowane Pismo Zawodowe poświęcone krawiectwu w Polsce
z dodatkiem sezonowym żurnali mód.
Organ Związku Pracodawców krawieckich na Polskę Zachodnią.**

== Przedpłata roczna ==	
W Kraju	12 zł
W Ameryce	3 dol.
Nr. pojedynczy	1 zł.

Redakcja i Administracja:
Królewska Huta, ulica Wolności 76
Wydawca:
Wojciech Samarzewski, Król. Huta.
Konto-czek. P. K. O. 300 979 Katowice.

== Ogłoszenia ==		
1/1 strona 150 złp.	1/2 str. 75 złp.,	1/4 str. 40 złp.
1/8 str., 20 złp.	1/16 str. 12 złp.	
na I. str. o 50% drożej.		

Manekiny męskie

i damskie od 42 do 54
po 24,—zł

Biust obciążany klotem płótnem, lub satyną, podstawa lakowana czarno lub żółto.

Na podstawach metalowych i bronz. 80 zł.

Manekiny na przodzie obciążane aksamitem czerwonym lub zielonym zł 26.50

Własne Wydawnictwa „Odzieży“

- 1 Przewodnik dla krawców męskich i damskich z ilustracjami 106 stron . . . . . 2,25 zł
2. „Odzież“ co miesiąc zeszyt ćwierćroczny . . . . . 3,— „
3. „Odzież“ wielki zeszyt o 32 stronach 1914 . . . . . 1,25 „
4. Podręcznik kroju dla krawców I część . . . . . 3,— „
inne wyczerpane. **Nowy wielki Podręcznik kroju** wyjdzie niebawem.
6. Książki miarowe w cenie . . . . . 1 i 5,— „
7. Centymetrowki w zmniejszeniu 1/2 1/4 1/6 sztuka 0,25 „
8. Winkiel — owal . . . . . 2,50 i 5,— „
9. Linja do kłap rabatów, spodnicy . . . . . 1,25 „
10. Kolekcja 7 sztuk szablon do znaczenia kłap . . . . . 4,50 „
11. Linja pomocnicza do określenia pach i wycięcia szyji . . . . . 1,— „
11. Formy wykrojki według miary i gotowe męskie damskie . . . . . od 1,50—4,50 „

Uwaga: Drobne rzeczy z powodu wielkich kosztów zaliczki tylko za poprzednim nadesłaniem gotówki.

Wydawnictwa inne:

- Wł- Berkan, życiorys własny słynnego krawca . . . . . 4,50 zł
- Żurnale męskie i damskie . . . . . od 1,50—16,— „
(tak krajowe jak zagraniczne)

poleca i wysyła

Administracja „Odzieży“ Król. Huta.

Żurnale latowe 1927

męskie wysprzedane, zimowe będą w końcu lipca.

Albumy damskie

kostiumowe i płaszcze po 1,50, 4,50, 5, 6, 7 i 9.00 zł

Przegląd mody co miesiąc zeszyt

z tablicą kroju 2.20 zł.

Nożyce krawieckie wyrób w Solingen, dł. gość 24 cm zł 12,—
26 cm. zł 14,50, 32 cm zł 17,50.

Cennik form wykrojek (modeli)

na trwałym papierze

Pojedyncze formy według przesłanej miary.

Do nabycia w Administracji Odzieży.

Surdut jednorzędny (zakiet)	3,00	Zł
Surdut dwurzędny albo frak	3,50	„
Palto surdutowe (stanowe)	3,50	„
Cywilny surdut wizytowy dla księży	3,50	„
Rewerenda	4,50	„
Marynarka albo smoking	2,50	„
Palto	3,00	„
Ulster	3,00	„
Raglan	4,50	„
Kowerko latowe (Zarzutka)	3,00	„
Duża peleryna	3,50	„
Bekesza (Switka)	3,50	„
Clanarka sokola	3,50	„
Frencz wojskowy	2,75	„
Plaszcz wojskowy nowego typu dla oficerów	4,00	„
Litewka lub Kurtka	2,50	„
Jupa sportowa z fałdami	3,00	„
Kamizelka	1,50	„
Spodnie	1,80	„
Spodnie wojskowe lub do konnej jazdy	2,25	„
I inne tutaj niewymienione:		

Kroje damskie:

Spodnie sportowe	2,25	„
Plaszcz damski zwyczajny	3,25	„
Plaszcz (kimono)	4,50	„
Raglan damski	4,50	„
Plaszcz damski fantazyjny	4,—	„
Zakiet damski lub Smoking	3,—	„
Zakiet (krojem angielskim)	3,—	„
Suknia w całości	3,50	„
Spódnica	2,—	„
Bluzka kimono	1,75	„
Peleryna	2,—	„

Kroje dla chłopców:

Jaczka	1,75	„
Jupka z fałdami	2,—	„
Palto albo ulster	2,25	„
Spodnie krótkie	1,—	„
Spodnie z stanikiem	1,—	„
Bluzka marynarska	1,50	„

Przy zamówieniach form według miary uprasza się o podanie budowy figury, przy damskich zaleca się o ile możliwe dołączenie obrazu mody, jeżeli żurnale od nas, to numer obrazka podać i nr. żurnalu.

Gotowe i wypróbowane formy ułatwiają bardzo, czyli przyspieszają krojenie, dużo zaoszczędzi się na czasie i zmudzie robienie rysunków, zwłaszcza w sezonie lato-wym, gdy pracy jest wiele, przeto ten mały wydatek na formy, stokrotnie się wynagrodzi.

Z tego korzystają dotychczas pierwsze i wielkie zakłady krawieckie, przeto nic dziwnego, że tak wiele, 8 i więcej ubrań miarowych dziennie mogą przykroić, i to więc nazywa się wyzyskaniem czasu w sezonie. Adm.

Nauka kroju zaoczna w drodze listownej.

Nowy kurs kroju, w drodze listownej, zastępujący zupełnie naukę ustną i z gwarancją za najlepszy wynik. Przy pomocy przezemnie wynalezionej ułatwienia i słynnej metody, pojmie każdy szybko technikę, modnego kroju. Kurs ten składa się z oryginalnych rysunków z objaśnieniami, takiemi, jakie się na Akademii krawieckiej uczniom na tablicy udziela. Uczący otrzyma zadania, rysunki w rzeczywistej wielkości z objaśnieniami, które łatwo przy pomocy ułatwienia przenosi ołówkiem u siebie na papier.

Tylko w razie wątpliwym lub niezrozumiałym jakiego punktu przesyła nam do skoregowania i przejrzenia mały rysunek 1/4 wielkości w kopercie, jeżeli bez listu jako „próbka bez wartości“ 5 gr frankując, poczem po poprawieniu otrzyma oplatnie z powrotem.

Zaletą tej nauki jest:

1. Uczący nie jest zmuszony żadnym terminem, tylko by nam przysłał uwiadomienie, że się nauczył i kompletny rysunek na ubranie, celem otrzymania tego samego świadectwa i dyplomu jak gdyby był w szkole osobiście
2. Oszczędzi sobie wiele czasu i pieniędzy, któreby wydał na podróż, droższe utrzymanie i t. p. koszta.
3. Kolegom i Paniom, którzy do dziś nie mieli szczęścia w kroju, a chcieliby kraj swój ulepszyć, polecamy zrobić próbę z tym kuisek.

Ponieważ jeszcze jest wielu fachowców niedowierzających czy idzie tym sposobem się nauczyć, wysyłam na próbę bierwszą część tej nauki za zaliczką dla przekonania.

Cena kursów kroju

zaocznych (listownie).

- Nr. 1. Kurs kroju ubrań męskich (tylko cywilne) składa się z 24 tablic rzeczywistych rysunków ręcznych które mogą z przyborami w praktyce być użyte) uczyni 65 zł
- Nr. 2. Kurs kroju kompletny obejmujący krawiectwo cywilne, wojskowe, dla duchowieństwa, sportowe i stroji narodowych 48 tablic z przyborami objaśnieniem 110 zł.

Krawiectwo damskie

- Nr. 3. Kurs kroju Kostjumów sukien i płaszczy damskich według żurnali ostatniej mody składający się z 24 tablic z objaśnieniem i przyborami 60 zł.
- Nr. 4. Kurs kroju specjalny ubranek dziecięcych 5 tablic z objaśnieniem i przyborami 18 zł.

Warunki płacenia.

Naukę płaci się z góry lub za zaliczką. By umożliwić i mniej zamożnym korzystania z kursu zaocznego, płacić można ratami po 20 złotych, w tym razie otrzymuje uczący tyle tablic ile się stosunkowo do zapłaty należy.

Co należy do przyborów?

Do przyborów należy Trojowalkę, 1 blok rysunkowy 3 małe miarki, 1 ołówek, 1 szablon do pach i szyji rysowania

Konc. Szkoła kroju przy wydawnictwie Odzieży

W. Samarzewski, Król. Huta.

DZIEZ

**Pierwsze Ilustrowane Pismo Zawodowe poświęcone krawiectwu w Polsce
z dodatkiem sezonowym żurnali mód.**

Organ Związku Pracodawców krawieckich na Polskę Zachodnią.

== Przedpłata roczna ==

W Kraju	12 zł
W Ameryce	3 dol.
Nr. pojedynczy	1 zł.

Redakcja i Administracja:

Królewska Huta, ulica Wolności 76

Wydawca:

Wojciech Samarzewski, Król. Huta.
Konto-czek. P. K. O. 300 979 Katowice.

== Ogłoszenia ==

$\frac{1}{1}$ strona 150 złp.	$\frac{1}{2}$ str. 75 złp.,	$\frac{1}{4}$ str. 40 złp.
$\frac{1}{8}$ str., 20 złp.	$\frac{1}{16}$ str. 12 złp.	na l. str. o 50% drożej.

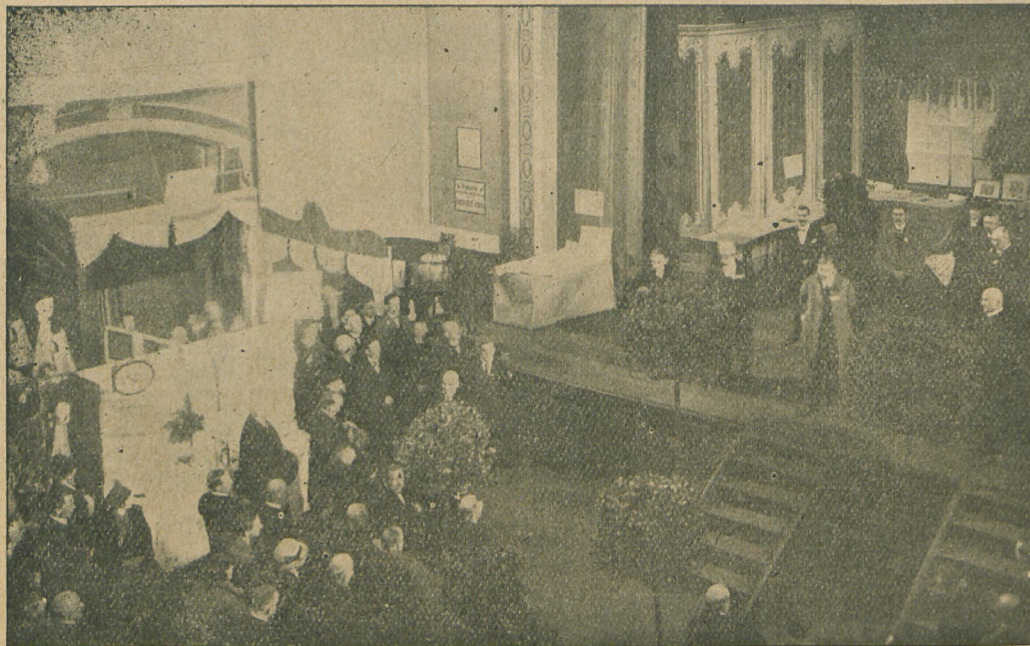
Uczestnicy kursu kroju odbytego w maju 1927 r.

Stojący: 1szy z lewej strony z Mysłowic. 2-gi z Tychów. 3-ci z Tarnowskich Gór.
4. Z powiatu Biłgoraj Woj. Lubelskie. Siedzący: 1-szy z Chełmna, Pomorze. 2-gi z
Katowic, 3-ci Królewska Huta i 4-ty z Tychów Śl.

Następne kursa 8-go czerwca i 4-go lipca 1927 r.

Otwarcie wystawy.

Rycina powyższa przedstawia nam moment otwarcia Wystawy przemysłu krawieckiego w Król. Hucie.

Po lewej stronie na estradzie stoi p. Wł. Berkan z Poznania, Szan Czytelnikom już bliżej znany działacz społecznym, obok niego w przodzie przemawia Prezydent miasta p. Dr. Spaltenstein, za nim p. Plewinski, dyrektor Banku Ludowego, więcej w tyle p. Frei, prezes Związku Cechów na Województwo Śl.

Z prawej strony na przodzie to inicjator Wystawy i redaktor *Odzieży*, za nim członkowie Komitetu p. Ciślak, Golczyk, Łyszczak, Słowinski, pani Zelazkowa z Katowic, Pan Niciewicz, Dyrektor Policji, Dyrektor Szkoły Przemysłowej p. Jonik, p. Kluz z Łańcuta i p. Szymański, zastępca

Izby rzemieślniczej. Szkoda że nie wszyscy członkowie Komitetu zostali ujęci i na obrazku uwidocznieni.

Po przemowach wstępnych wygłoszonych przez kilku mówców i zwiedzeniu wystawy odbył się wspólny obiad, w którym brało udział 40 osób, w tem i wycieczka z Krakowa mistrzów i mistrzyń krawieckich z p. Bobrowską na czele. Wygłoszono kilka mów i toastów oraz podziękowań władzom, które przyczyniły się przez subwencję do upiększenia Wystawy i ponoszenia części kosztów urządzenia tejże. Między innymi przemawiali: poseł Sobota, Dyrektor szkoły Przemysłowej, p. Jonik, p. Łyszczak, Golczyk i Pani Bobrowska z Krakowa.

Stoisko z Wystawy p. Kluz z Łańcuta,
którego wyroby wysoko zostały oznaczone przez Komisję rzeczoznawców
Dyplomem na medal złoty.

Korespondencja z Radomia.

W odpowiedzi na artykuł w piśmie „Odzież“ w nr. 4 str. 15 pod tytułem: „W czym widzę przyszłość i rozwój tej gałęzi rzemiosła, w której pracuję?“ chciałbym i ja nabazgrać wyrazy co mnie boli.

Z każdą chwilą widzimy upadek krawiectwa polskiego, a nawet zdarzały się wypadki, że w niektórych miastach po kilka tygodni były pracownie zupełnie nieczynne wskutek braku pracy. Tej pracy, która nam daje wszystko istnienie tego krawca, bo cóż jesteśmy warci bez pracy. Otóż czemu mamy zawdzięczyć ten brak pracy? Napewno odpowiedni, że ogólna bieda w kraju, że ogólny brak pieniędzy. Ja zaś powiedziałbym, że jakaś inna jest temu przyczyna: Społeczeństwo chrześcijańskie jest zgorzzone, nie popiera swoich rzemieślników, nie idą do nich kupować, zamawiać ubrania i t. p., lecz idą do innowierców. A jakie te ubrania? jakie materiały, jaką robotę dostają, najgorszą taudetę. I w ten sposób z bogacają niepotrzebnie nie fachowców, lecz dostawców żydowskiej tandety, a tem samem doprowadzają do upadku chrześcijańskie rzemiosło. Mogę przytoczyć fakt jaki był w okresie przedświątecznym w naszym mieście. Jest nas krawców nie wielu, i możnaby przypuszczać, że egzystencja nasza może być świetna, a jednak niestety i mogę powiedzieć, że żaden z nas zadowolony nie jest, roboty mieliśmy niewiele i w dodatku na krótki czas przed świętami. Nafo- miast żydzi, niektórzy nawet nie są krawcami mieli taki nawał roboty, że nie mogli jej sami podjąć zabrali naszych czeladzi obiecując im złote góry czyniąc ich swoimi parobkami, placili im później ile sami chcieli, i w ten sposób bogacili się kosztem naszych pracowników i zwyrodniałych polaków naszych klientów. Ci właśnie bogacą się co nie są kwalifikowanymi rzemieślnikami, ci co mają kapitał i robią ubrania na długoterminowe splaty na 6—8 miesięczne raty.

Tam się garną nasi klienci, tam noszą nasze zarobki. My zaś nie mając dużego kapitału a nawet wcale, nie mamy składów z materiałami nie możemy z nimi konkurować.

A nasze społeczeństwo nie rozumie tego że idąc do obcych są dwukrotnie stratni, bo tam dostają gorszy towar i biorąc na raty przepłacają do 50 proc. a tem samem wyrządzają nam wielką krzywdę doprowadzając nas do upadku. Szanowni koledzy krawcy! aby uniknąć dalszej niedoli naszej, łączmy się razem wszyscy, weźmy się za ręce, organizujmy związki zawodowe i wspólnymi siłami wołajmy do społeczeństwa polskiego, że **każdego chrześcijanina i prawdziwego Polaka obowiązkiem jest popierać swoich**. Ponadto istniejące już organy naszego rzemiosła niech się zwrócą do rządu o pomoc dla podniesienia naszego rzemiosła, jak również wydawnictwa naszych pism winny umieszczać w jnych pismach odpowiednie artykuły apelując do społeczeństwa o popieranie chrześcijańskiego rzemiosła. H. S.

Zjazd delegatów Polskiego Związku Rzemieślników i Przemysłowców

obradował onegdaj w Katowicach.

Onegdaj odbył się w sali „Sirzechy Górniczej“ w Katowicach zjazd delegatów Pol. Związku Rzemieślników i Przemysłowców. W zjeździe wzięto udział zgorą 200 delegatów i gości. Zjazdowni przewodniczył prezes Związku p. Pojda. Jako przedstawiciel władz przybył komisarz Izby Rzemieślniczej inż. Dobrzycki, ponadto przybyli m. in. pos. Janicki, pos. Sobota, gen. dyr. inż. Kamiński, gen. dyr. Balcer i inż. Niebroj.

Zjazd zagał prezes Pojda. Następnie wygłosili powitalne przemówienia dyr. Kamiński, poseł Janicki, inż. Dobrzycki i pos. Sobota.

Ciekawy referat organizacyjny wygłosił sekretarz Związku p. Śmigiełski. Drugi referat na temat szkolnictwa zawodowego wygłosił p. inż. Niebroj.

W toku dyskusji przemawiał szereg delegatów, pomiędzy inn. p. Łyszczok z Rożdzenia, p. Tajstra, p. Wróbel i inni.

Z dyskusji wynikało, że zarząd Związku nie tylko stara się o kredyty dla polskich rzemieślników, lecz i wydatnie zabiega o prace dla nich u władz, jako też i w ciężkim przemyśle.

Zjazd delegatów Związku wykazał niezbycie, że Związek ten rozwija się nadzwyczaj pomyślnie i reprezentuje poważną część stanu średniego, który powinien być spadkobiercą tradycyj stanu średniego dawnej Polski.

Zjazd wysłał do P. Prezydenta Rzeczypospolitej następującą depezę:

— Uczestnicy I Zjazdu Polskich Samodzielnych Rzemieślników i Przemysłowców z całego Województwa Śląskiego, obradujący w dniu 29 kwietnia br. w Katowicach przesyłają Panu Prezydentowi wyrazy najgłębszej czci i hołdu wraz z gorącą prośbą o roztoczenie opieki nad polskim rzemiosłem na Śląsku, jako czynnikiem, mającym skupić i rozwijać polski stan średni i wytworzyć silną zapórę polską na zachodnich kresach Rzeczypospolitej.

Ponadto J. Em. ks. Biskup Lisiecki nadesłał do prezydium zjazdu następujące pismo: Z powodu wyjazdu nie mogę niestety przybyć. Przesyłam życzenia owocnych obrad i moje arcybiskupie błogosławieństwo. Arkadiusz Lisiecki mp., Biskup.

Zjazd Związku pracodawców krawieckich z siedzibą w Katowicach, który z powodu Wystawy odbył się w Król. Hucie.

Zjazd zagają prezes p. Jankowiak z Katowic i wita licznie przybyłych gości z dalszych stron jak Poznań, Częstochow, Zawiercia, Biłgoraju, Łańcuta, Trzebini, Krakowa, z Pszczyay i innych miejscowości Śląska.

Poczem przystąpiono do obru Prezydium Zjazdu.

Jako Prezes p. Wł. Berkan z Poznania, zastępca p. Smuga, starszy Cechów z Częstochowy i jako sekretarz p. Nowak z Katowic. Do punktu 1-go wybór rzeczoznawców do ekspozatów na Wystawie obrano dla zawodu krawieckiego męskiego i damskiego pp. Dolatę, Soberskiego i Jankowiaka z Katowic, p. Smugę z Częstochowy, Panią Bobrowską z Krakowa i p. Dombkówną z Mysłowic oraz panią Zuszycką z Katowic dla robótek ręcznych. Dla zawodu szewskiego obrali cech swych rzeczoznawców i tak samo dla fryzjerów Cech fryzjerski, dla specjalnych zawodów zarząd Wystawy kooptował rzeczoznawców. W myśl programu Zjazdu wygłosił dłuższy wykład p. Wł. Berkan pod tyt. „Obecne gospodarcze położenie rzemiosła krawieckiego i czym jest krawiec? Krawiec ma jedno najzaszczytniejsze stanowisko w świecie, i to dla tego że ubiera człowieka! Poza tem wypowiedział p. Berkan wiele **poważnych zdań**, tylko szkoda że sekretarz opuścił i wszystkich podać nie możemy, (postaramy się jeszcze u referenta o podanie nam na piśmie swej mowy, to ją w przyszłym numerze umieścimy).

Następnie p. Broda Instruktor krawiecki z Biłgoraju wygłosił swój długi referat na te mat „Krawiectwo zagranicą a u nas“, który podaliśmy w numerze na kwiecień.

Trzeci referat miał wygłosić p. Siemak z Krakowa, lecz z powodu choroby nie przybył, w jego miejsce wygłosił radca miejski p. Smuga z Częstochowy kilka słów do tematu p. Berkana, poczem wywiązała się dość obszerna dyskusja, w której między innymi i p. Bobrowska z Krakowa uzupełnia niektóre wywody poprzednich mówców i przeprowadza krytykę. P. Jankowiak porusza sprawę uczeni, a także p. Soberski i Samarzewski. Pan Smuga podaje następującą rezolucję do przyjęcia: „Popierać taką modę w ubiorach damskich o linjach pięknych i dających jak największe pole wykonania indywidualnego przez krawca i krawczynię, a będzie przez to więcej pracy...“ Prezes poleca uczestnikom Zjazdu

by to co tu słyszeli i na wystawie widzieli zachowali sobie nie tylko w pamięci ale i w czyn obrócili, wyciągli ztąd naukę tak dla pożytku własnego jak i społeczeństwa.

W następny dzień w poniedziałek miał się odbyć Zjazd byłych słuchaczy kroju, lecz że to krótko przed świętami zjechała się tylko mała liczba, dla tego zapowiedziany Zjazd odroczone do lepszej pory a temat w sprawie zabezpieczenia czytelników „Odzieży“ ukaże się w następnym numrze.

Panom Fabrykantom ku rozwadze.

Prawie ogólnie słyszy się ciągle utyskiwania, ca wyzwiska na krawców, że uie wykonują ubrań tak dobrze jak dawniej. Chwali się natomiast krawców i ich wykonania przed wojną. Niestety nie wiedzą odbiorcy wcale jak trudno teraz zrobić ubranie — takie jak przed wojną. Wiedza zawodowa w krawiectwie nie pogorszyła się. Czem więc przypisać niezadowolenie odbiorców. Bardzo wielu kolegów nie daje sobie z tego sprawy i często nie wie, gdzie leży wina tego niezadowolenia.

Otóż przeważnie w towarach, które mimo świetnej nieraz reklamy nie dorównują takowym z czasów przedwojennych. Począwszy od towaru powierzchniowego a skończywszy na nitce do szycia wszystko jest daleko gorsze. Akuratność wyrobienia towarów jest nieraz wprost okropna.

Starszy krawiec nieraz z rozpaczą bierze towary do pracy wiedząc z góry, że choćby towar kosztował niewiem ile, nie jest w możności odbiorcy zadowolnić.

Fabrykanci popierani hasłem swój do swego po swoje wiedzą, że krawiec zmuszony jest brać od nich towar jaki oni wyrabiają. Niemcy w czasach przedwojennych cały świat chcieli zarzucić towarami. Konkurencję stawili bezwzględnie całej Europie i mimo wszystko nie dorównali ani towarom angielskim ani francuskim. Wiemy, że mieli bardzo dobre fabryki, sprowadzali maszyny, wełnę i majstrów z zagranicy, a jednak towar był nie taki jak to dostarczała Anglja. Anglicy dostarczali wierzchni towar a francuzi jedwabie w wykonaniach bezkonkurencyjnych. Nie wątpię wcale, że fabryki w Polsce dają jaknajlepszy materiał do fabryki, a jednak ukranie w noszeniu absolutnie niedorówna angielskiemu.

Słyszę już głos oburzenia, że ganię swoje wyroby. Nie to jest mem zamiarem, lecz obrona krawców wyzywanych oraz obrona odbiorców samych. Widząc w czasach obecnych nowo wykonane ubranie którego materiał kosztuje 50.00 zł za metr oraz marne i nad wyraz drogie podszewki, to złość i żal mną trząsa patrząc na nędzę w stosunku do towarów przedwojennych. Na nic choć krawiec włożył w swoje dzieło cały zasób wiedzy zawodowej, pełno gustu i smaku. Nie przesadzę wcale, jeżeli powiem, że ubranie przedwojenne po półrocznym noszeniu bez prasowania lepiej wyglądały jak obecnie po tygodniu.

Otóż jak niesłusznie odbiorcy krzywdzą krawców, niewiedząc o tem, że nie krawiec temu wi-

nien. Lecz i odbiorcy winić nie można — gdyż i on nie ma na to, ażeby kazać ubranie prasować co tydzień i nie stać go na to, ażeby zamawiał co kwartał nowe ubranie.

Jaka na to rada? po prostu stworzyć konkurencję przez dowóz towarów angielskich, gdyż jedynie konkurencja jest zdolna zaprowadzić u nas stosunki moralne i uchronić nas przed wyzyskiem ludzi grających na naszych nerwach patriotycznych. Strat na tem państwo bodaj nie poniesie, bo panowie fabrykanci i tak złotego nie uznają a sprzedają wyroby swe na podstawie dolara, franka czy funta ang. Fabrykantom i grosiście wolno krawcowi narzucać płacenie według zagranicy, ale krawcowi nie wolno sprowadzać towaru z zagranicy, ażeby wykazać jak posądzony i okrzyczany jest jako partacz i t. d.

Wiem, że nie wszystkim moje wywody będą się podobały, ale zmiana musi zajść na lepsze. Krawcy znoszą to wszystko cierpliwie, ale należy się spodziewać, że i tej cierpliwości zabraknie.

Jestem zwolennikiem hasła — „Swoj do swego po swoje, ale niech to swoje będzie u swego dla swego przynajmniej tak dobre jak nieswoje u nieswojego.“

Krawiec.

Kto ma prawo otworzyć warsztat rzemieślniczy?

Prawo otwarcia warsztatu nie daje mu jeszcze prawa szkolenia uczniów. Przywilej ten nabędzie on dopiero po zdaniu egzaminu na mistrza przed specjalną komisją Izby Rzemieślniczej, która będzie się znajdować w każdym województwie.

Wskutek tego rzemieślnik otrzymuje prawo szkolenia czeladników dopiero po wykazaniu się, że jest istotnie mistrzem w swoim zawodzie.

Spółceństwo może więc być spokojne. Liczna rzesza terminatorów, około 250.000 młodzieży obojga płci, znajduje się pod opieką ludzi wyszkolonych i do tej pracy całkowicie przygotowanych.

Jeżeli bowiem społeczeństwo łoży tak znaczne sumy na szkolnictwo powszechne i taką opieką je otacza, to koniecznym jest, aby dalszem wychowaniem młodzieży zajmowali się wyłącznie ludzie, posiadający do tego odpowiednie kwalifikacje.

Ilu jest rzemieślników w Warszawie?

Z rejestracji zakładów przemysłowych i rzemieślniczych w Warszawie, przeprowadzonej przez Urząd przemysłowy Magistratu wynika, że zakładów krawieckich liczy Warszawa 4698, w których pracuje 8247 osób. Pracowni kapeluszy damskich jest 475, zatrudniających 1236 robotnic.

Zakładów szewskich Warszawa liczy ręcznych 4667 i mechanicznych 12, zatrudniających ogółem 8225 robotników.

Piekarni naliczono 792, w tej liczbie 177 mechanicznych, i 615 ręcznych, zatrudniających ogółem 4857 robotników.

Zakładów fryzjerskich jest 557 męskich (1357 robotników), damskich 72 (334 rob.), pracowni peruk 56 (71 rob.) i manikurzystek 12 (12 rob.) Razem zakładów tych jest 697, zatrudniających 1774 osób.

O Kroju spodni.

Obok kamizelki (przedniej) w obecnej porze noszenia otwartych marynarek i żakietów (żupaników), ogromną rolę grają spodnie.

Wiemy już z doświadczeń we frakowych (wytwornych) garniturach, że przy najlepiej skrajaniem i uszytym fraku (wytworniku), źle dopasowane spodnie zepsuć mogą figurę całkowicie.

Dziś spodnie wogóle mają dla nas wielkie znaczenie.

Wprawdzie oddawna już niebrakło klientów, którzy na dobry krój spodni szczególnie uwagę zwracali, co stało się powodem, że niektórzy pp krawcy, poznawszy wybredne upodobania publiki co do spodni, dla zwabienia klienteli powywieszali napisy: „specjalność w kroju spodni”.

Nie da się jednak zaprzeczyć, że ogólnie krawcy, już rozpoczynając naukę kroju, najmniej czasu poświęcają nauce spodni i praktycznym studjom nad spodniami, uważając je za mniej ważne od innej odzieży, zapominają bowiem o tem, że inne suknie w czasie przymiarki mogą uleść ulepszeniom, zanim się ostatecznie wykończą. Spodnie zaś, raz skrojone, zachowują wszelkie wady, pochodzące z kroju.

Teraz jednak, jeżeli kiedy ktokolwiek z kolegów krawców lekcawały tę część ubrania, wobec mody dzisiejszej musi zmienić swój pogląd i przyjać do wiadomości hasło mody, nakazujące szacunek dla spodni.

Dla tego to pozwolimy sobie na usilne życzenie jednego z szan. młodszych kolegów, przypomnieć ogólne uwagi z kroju spodni.

Aby spodnie dobrze leżały na jakąkolwiek figurę, należy przedewszystkim brać miarę dokładnie, bacznie zwracając uwagę na kształty i formy tak szczegółowo, jak i ogólnie t. j. we wzajemnym stosunku. Często mięśnie naprzykład są nieproporcjonalnie rozwinięte co do tuszy. Górna część spodni w dopasowaniu do bioder sprawiać może trudności, gdyż biodra na jedną i tę samą miarę mogą być różnorodne i tak w jednej figurze biodra są wystające, a brzuch okrągły, w drugiej figurze biodra płaskie, a brzuch wklęsły, w innej znowu biodra pełne, a w krzyżu plecy w stanie równe bez wcięcia.

Chcąc więc zrobić spodnie tak, aby nie uciskały w pasie, co szkodliwie oddziaływałyby na narząd trawienia i na obieg krwi, i chcąc, aby spodnie je-

dnocześnie bez szelek się trzymały, przystawały do bioder i nie krępowały pachwin, a także chcąc, by spodnie na figurze siedzącej nie robiły z przodu na brzuchu brzydkich poprzecznych fałd, jak się często widzieć zdarza, trzeba zwracać uwagę na powyższe szczegóły przy braniu miaty.

Miarę długości bokowej, (po boku) należy brać niewyżej ponad biodra, lecz akurat od wcięcia biodrowego. Broń Boże nigdy nie uwzględniać życzeń klienta, chcącego mieć spodnie wyżej zachodzące.

Szczególnie przy obecnej modzie, gdy całe spodnie są widoczne i mogą popsuć opinię krawcowi, należy wytłomaczyć gościowi, a w ostatecznym razie można mu dać pasek wysoki, lub przydłużyć przodek kamizelki. Paski jeśli mają być wysokie, powinny być krajane łukatwo i w szwie łączącym do nogawek wcinąć się do talji (do pasa), a u góry brzegu mają być szczególnie nad biodrami.

Przy krajaniu spodni do bioder, najlepiej wskazuje szczerne wzięcie miary w pasie i przez biodra, albo wiem te dwie miary dają dokładny wymiar wypukłości bioder poniżej pasa.

Do gładkiego leżenia spodni z przodu, przyczynia się wiele także ścinanie wierzchniej nogawki na 2 do 3 cm w figurze prostej i szczupłej lub pochyłej. Zaś w figurze przegiętej, także w figurze tęgiej z wystającym brzuchem ścinać nie należy, a nawet czasem i przypuścić można z 1 cent., a czasami aż 2 cm ale tylko jeżeli brzuch bardzo wielki.

Branie miar na spodnie.

Dobrze leżąca spodnia wymaga tak samo jak surdut doskonałych wiadomości i nauki. Tak jak górna część korpusu różnorodnie jest zbudowaną, tak też i przy nogach są rozmaite nadzwyczajności. Dla tego też trzeba branie miary na spodnie z największą uwagą i akuratnością wykonać.

Do spodni trzeba wziać miarę w 6-ciu miejscach: 1. Długość boczną. 2. Długość po kroku. 3. Objętość w pasie. 4. Objętość w siedzeniu. 5. Objętość w kolanie. 6. Objętość u dołu.

Do brania miary z rzędu trzeba się koniecznie przyzwyczaić, ale czasem której nie zapomnieć lub też mieć przy następnem zamówieniu łatwiejszy pogląd.

Krój spodni

(zwyczajnej)

podług następującej miary:

Po boku 104

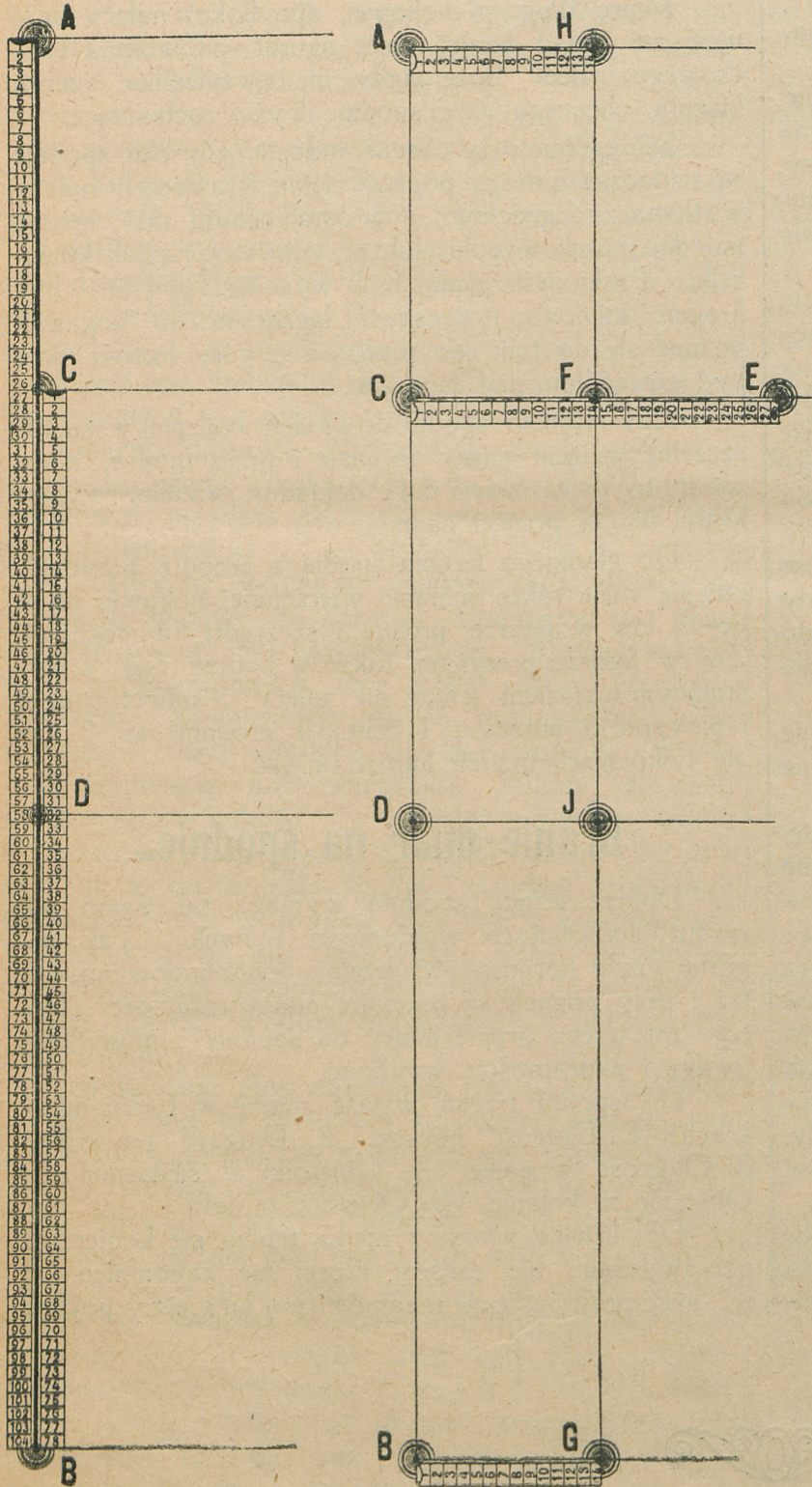
Po kroku 78

Objętość w pasie 88

Objętość siedzenia 96

Objętość w kolanie 48

Objętość u dołu 42

Ustawienie przedniej nogawki.

Ustawienie przedniej nogawki zaczyna się od A. b i rysuje linię ku dołu, znacząc długość spodni, w tym wypadku 104, od tej miary z powrotem w górę i znaczy się miarę po kroku 78.

Kolano jest połowa miary po boku i 7 cm od tych znaków rysuje się linie poprzeczne dolną w kolanie i pachwiniową.

Na linii pachwiniowej znaczy się $\frac{1}{4}$ miary siedzenia, w tym wypadku 24 i na dodatek w krok $\frac{1}{4}$ od tej miary jest 6 cm — 2 cm jest prawa nogawka.

Dodatek w krok można też na 3 części dzielić. Wysokość rozporu kraje się $\frac{1}{4}$ miary siedzenia + 2 cm.

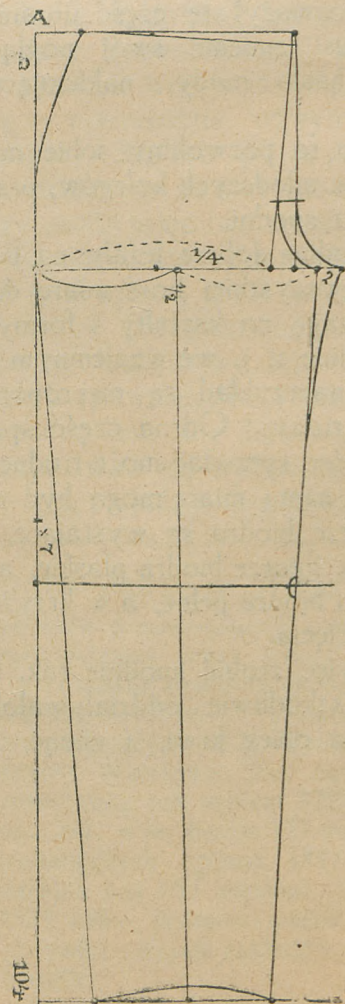
Przedzielając prawą nogawkę na pół wypadnie linia na knyf (zgięcie), którą ku dołu prostopadłe się znaczy, czyli jednako od brzegu.

Gdy materia w paski, by te w zgięciu tak samo prostopadły, przednia nogawka u dołu jest połowa miary — 2. W tym wypadku jest 21 — 2 jest 19, bierze się połowę z każdej strony od linii zgięcia, i rysuje prostą linią po kroku od prawej nogawki.

W rozporze znaczy się środkową linię w górę od punktów $\frac{1}{4}$ drugą linię. (Patrz rysunek).

Na linii kolana mierzy się połowa wziętej miary w kolanie od szwa po kroku. Na szwy przypuszcza się u tylnej nogawki.

Poboczną linią u góry według miary w pasie zakończy się foremnie. Inne wielkości ustawia się według tabeli podanej w zeszłym numerze na str. 52.

Krój tylnej nogawki.

Wyrysowaną poprzednio przednią nogawkę się wytnie i przykłada po nitce czyli paski na paski na resztę materji. (Patrz rysunek str. 8).

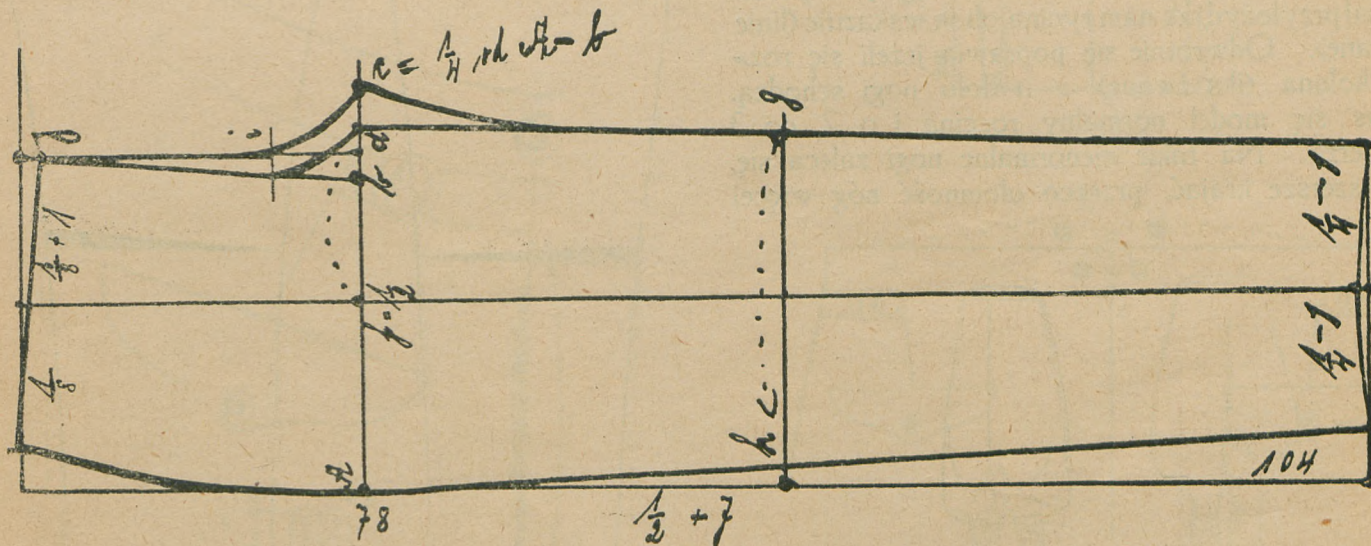
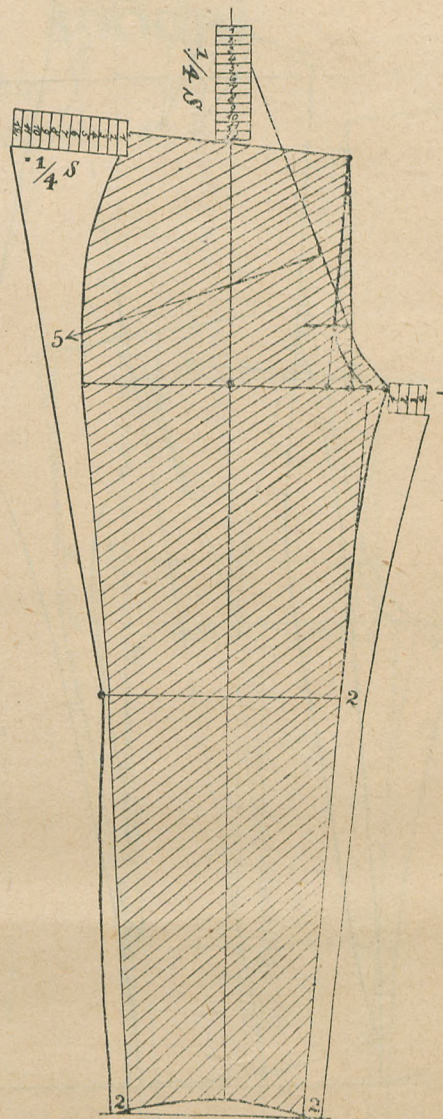
W górę i bok dodawa się po $\frac{1}{4}$ miary od połowy siedzenia.

Na linii pachwiniowej, by spodnie nie były ani za ciasne ani za szerokie, muszą po zeszy=ciu bocznych szewków być $\frac{2}{3}$ objętości miary siedz. Dodatek w kroku jest $\frac{2}{3}$ dodawka u przedniej nogawki, w tym wypadku jest u prze=dniej 6, więc $\frac{2}{3} = 4$ (p. rys.). W tym wy=padku jest miara 96 cm, $\frac{2}{3}$ wypadnie razem przednia i tylna nogawka 64 cm, lewa strona o 2 cm szersza od prawej. Spodnie do pracy sze=rzej się krają.

U dołu jest tylna nogawka z każdej strony o $2\frac{1}{2}$ cm szersza.

Skośna linja na rysunku oznacza przeprow. kontrolę $\frac{1}{4}$ miary siedz. i 5 cm. Jeżeli zaś cia=sne. to na boku się dodawa, jeżeli za szerokie to ubiera się także na boku.

Na wewinięciu u dołu 3 cm lub więcej przy=puścić. Resztę wykończenia wysświetla nam obok załączona rycina.

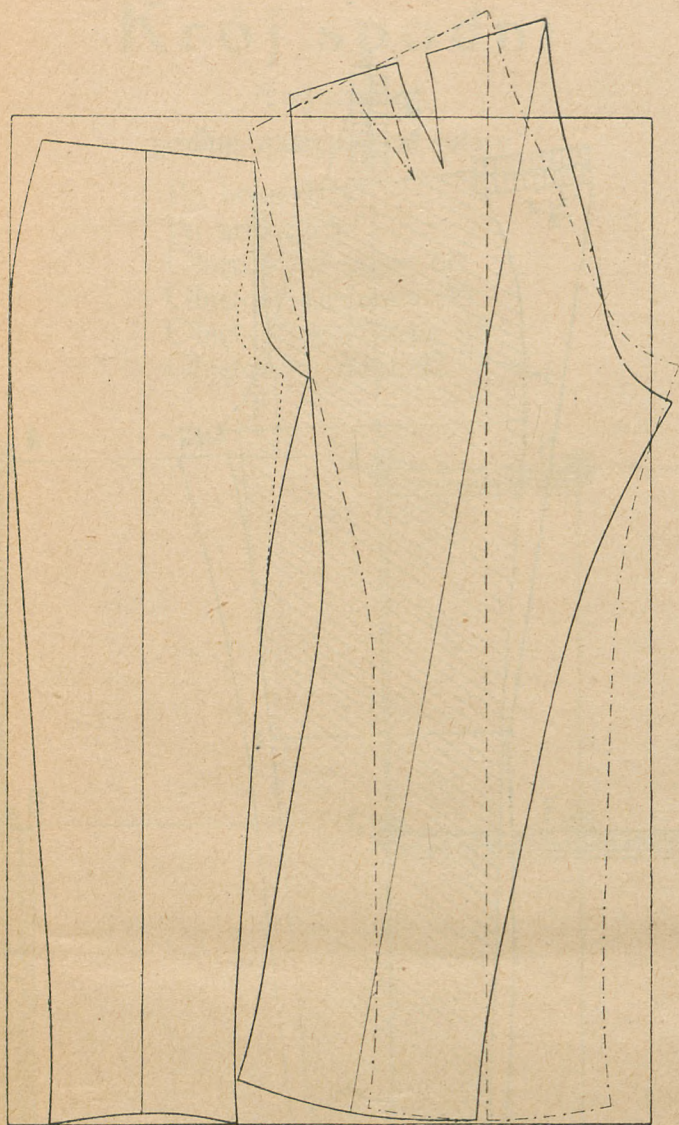
Rys. powyższy wskazuje nam lepsze wyjaśnienie kroju.

Jak trzeba krajać spodnie wprost na materiale.

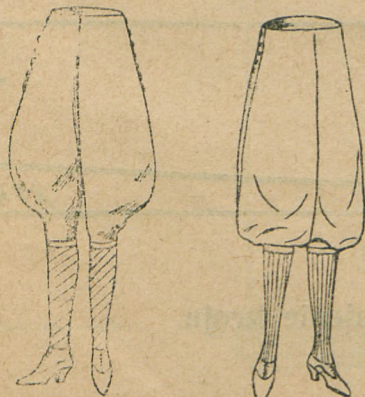
Linje w czworobok oznaczają szerokość i długość materiału potrzebną na wykroj spodni. Wielu krawców kraje tak skośnie tylną część spodni, jak pobożna rycina (linje grubsze) wskazuje co jest fałszywie czyli błędem, bo u takich spodni zaprasowane zgięcie się nie utrzyma, gdy nie jest po nitce, a gdy materia w paski to tem większy błąd i tak nieestetycznie wyglądają takie spodnie, że każdy znawca piękności od razu pozna, że to krajał krawiec, który żadnej szkoły nie przechodził i nie zna się na estetyce czyli pięknie, który to dar każdemu krawcowi jest niezbędnie potrzebny.

Należy krajać zawsze tak, by zaprasowany ułamek (zgięcie) był po nitce materiału, jak nam linje kropkowane na obok załączonej rycinie wskazują.

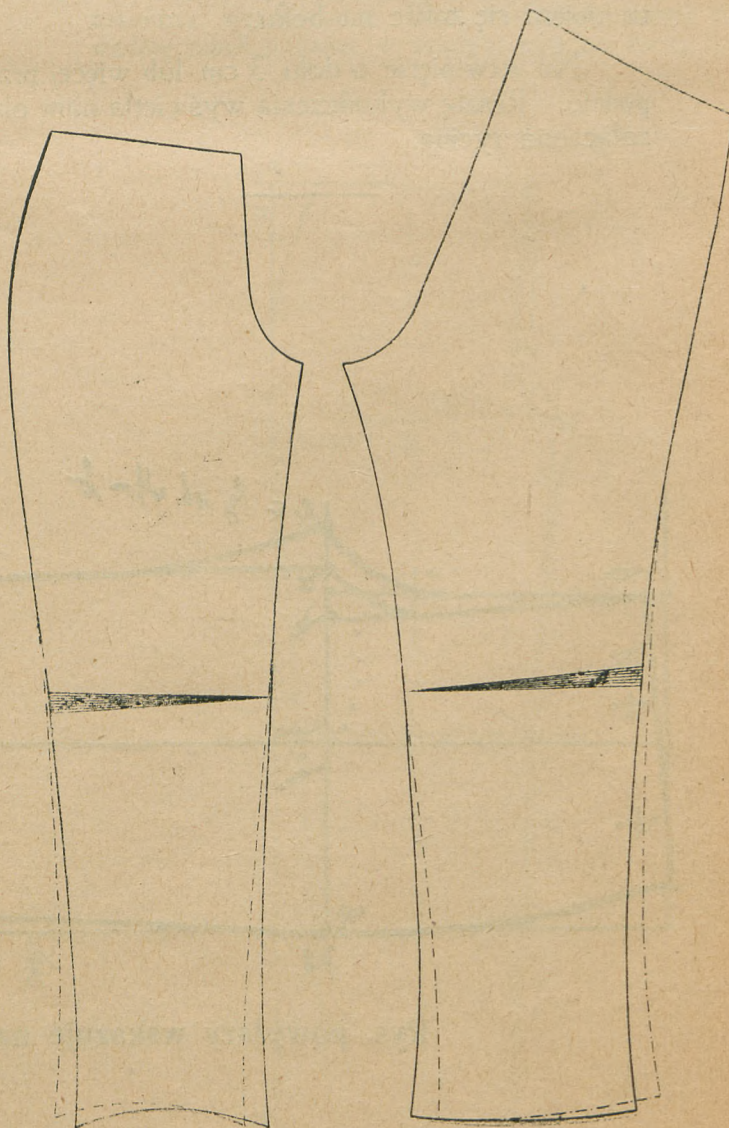

Poprawka spodni gdy kolana przylegają ściśle a u dołu się nogi rozchodzą.

O ile się nogi rozchodzą jak u normalnego o tyle trzeba model w kolanie ściągnąć i potem na materiał przyłożyć jak nam rycina obok wskazuje (linje kropkowane). Odwrotnie się poprawia jeżeli się rozchodzą kolana (iks zwane) a u dołu nogi schodzą. Wtenczas się model normalny rozcina i o 2 do 3 cm rozszerza. Na takie nienormalne nogi zaleca się nogawki szersze krajać, przezco ułomność nóg więcej się kryje.

Modne damskie spodnie sportowe:

Krój nowych spodni

〈styl amerykański〉.

Miara: 106. 80. 88. 66. 48. 42.

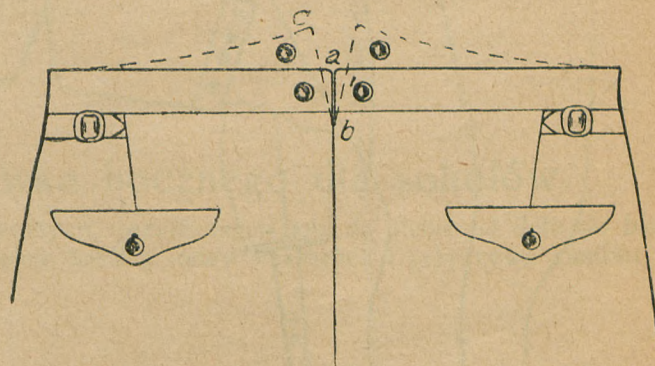
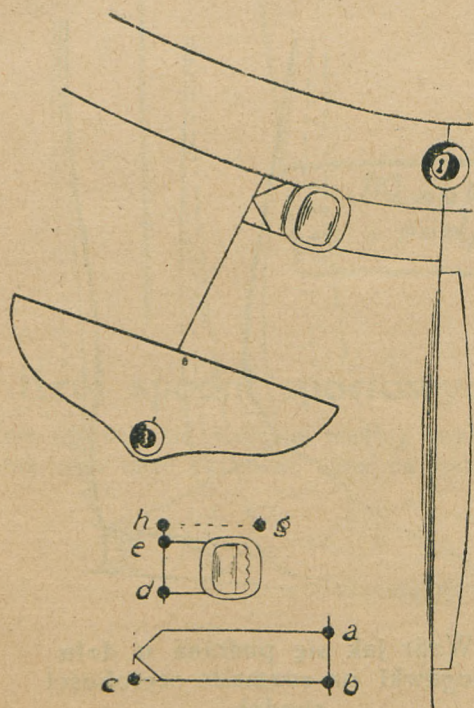
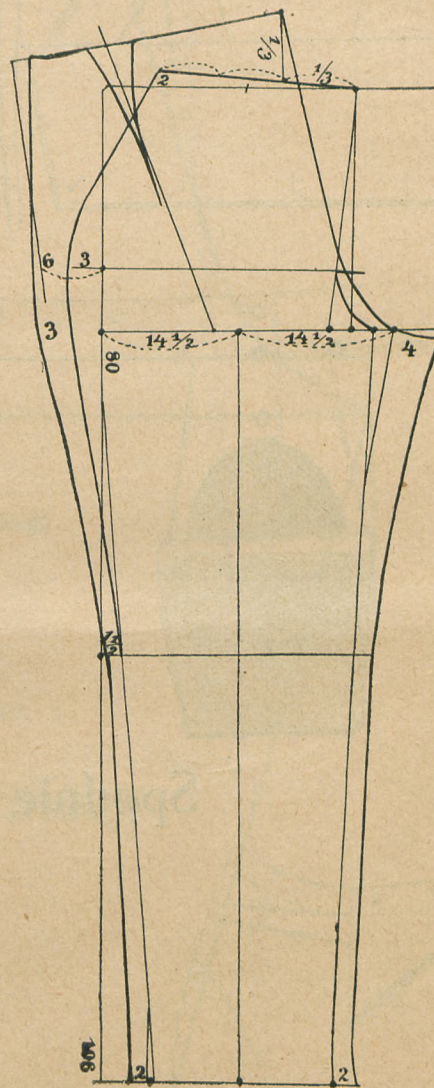
Zmiana w kroju od innych zwyczajnych spodni jest następująca: Po boku w biodrach jest tak przednia jak tylna nogawka o 3 cm szersza, a wysokość tylna o 3 cm do 5 cm niższa jak u normalnych spodni. W kolanie się szerzej kraje od podanej miary.

Ściągacze u tylnej części nie są na środku, lecz na boku w szwy tak boczne jak wcięcie wszytę, w sposób, jak nam rycina wyświetla. Jedna strona ta z spinką jest tylko 4 cm długa, gdy odwrotna od szewka 8, szerokość 2 cm.

Pasek jest tak w przodzie jak w tyle $3\frac{1}{2}$ cm szeroki. Rozpór tylny jest tylko 1 cm poniżej szwa od paska.

Często zachodzi, że gość życzy sobie z przyzwyczajenia w tyle wyższe spodnie, w takim razie tylko pasek o 1 do 2 cm szerszy krajać, ale nigdy szwa w pasie nie zmieniać, bo toby spowodowało złe siedzenie takich spodni.

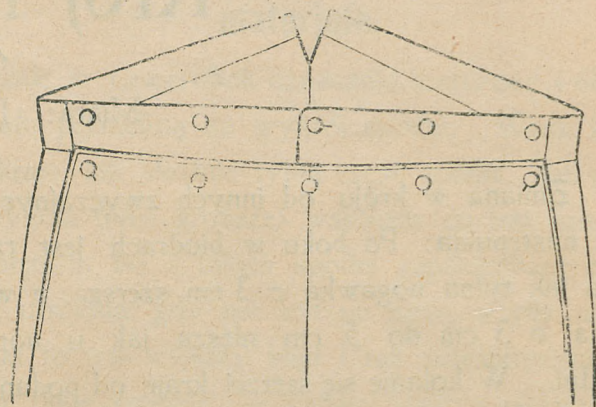
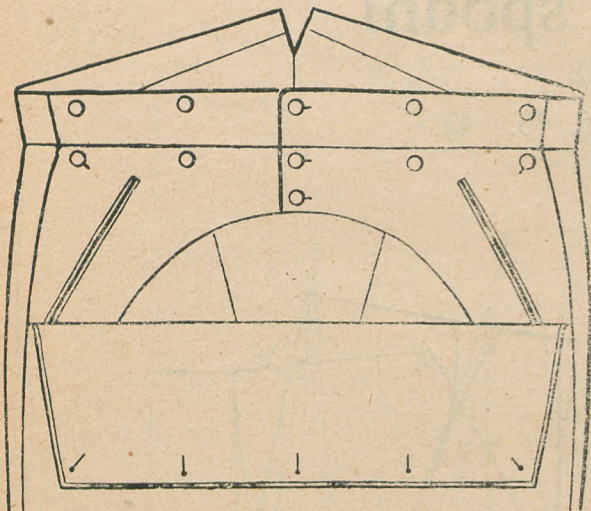
Kieszenie tylne muszą być równoległe od szwa paska oddalone. Guziki przyszywa się wewnątrz paska, na wierzchu pentelki do przetknięcia specjalnego paska. Resztę wyświetla nam obok załączona rycina.

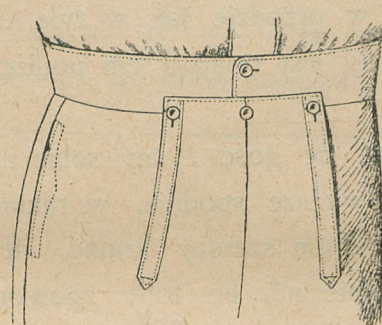
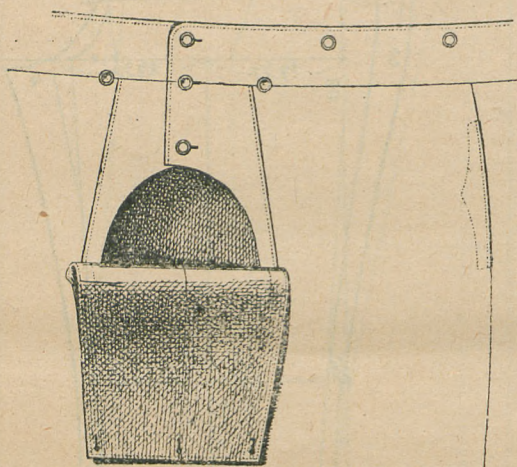
Odrobienie spodni amerykańskich.

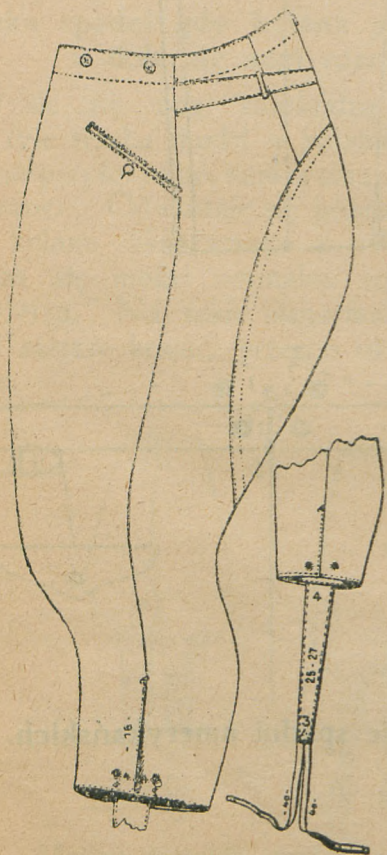
Wzory rozmaitych spodni i odrobienie.

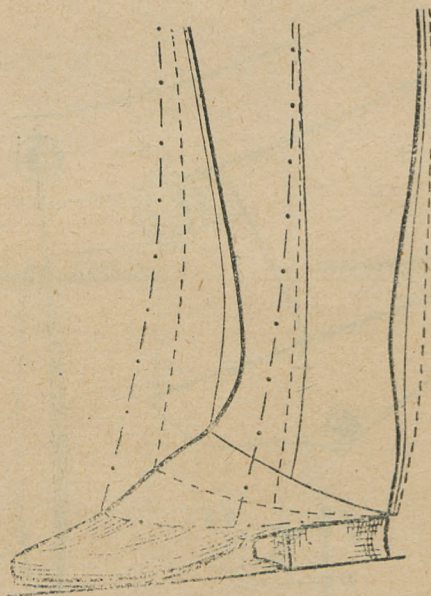
Spodnie dla marynarzy łac szeroki.

Spodnie z wąskim łacem.

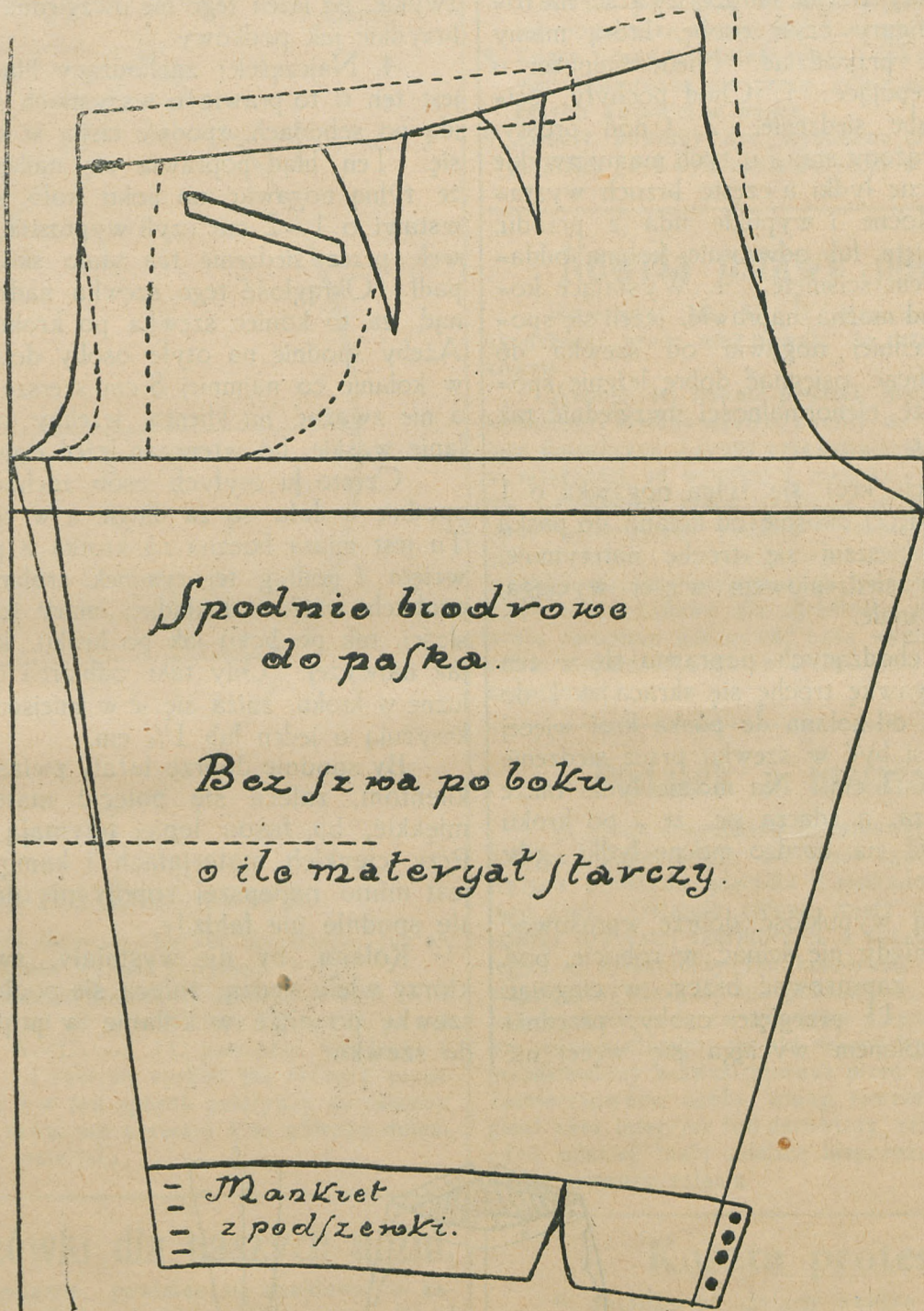

Spodnie niemieckie do konnej jazdy.

Wzór jak się podcina u dołu nogawki na rozmaite szerokości spodni.

Krój spodni sportowych bez szwka bocznego dla sokołów.

Takie spodnie ustawia się najlepiej według wykrojki spodni normalnych, przykładając boki do siebie od dołu do biodr, to wypadną nam takie zaszewki, jakie na rycinie widzimy. Dołem według miary się skróca i przyszywa mankiet.

Poprawka spodni.

Przy braniu miary trzeba bardzo zważać na różne nienormalności figury czyli osobę, którą mamy strojnien i gustownie przyodziać. Nienormalności u osób zachodzą następujące: 1. Chód pochyły, ściśnięty brzuch i słabe siedzenie. 2. Chód prosty, krzyż wygięty, wydrążony stan; u tych mamy zwykle mocne siedzenie, mocne łydki a często brzuch wystający wpród. 3. Mocne i wypukłe uda z przodu, nogi w kolanie ściśnięte, lub odwrotnie, kolana oddalone od siebie a dołem ściśnięte. 4. Wystające kolano; ten ostatni błąd można naprawić, jeżeli się spodnie w kolanie przedniej nogawki od szewka do szewka podłoży. Chcąc osiągnąć dobre leżenie spodni, musimy powyższe nienormalności uwzględnić tak w kroju jak i robocie.

1. Na pochyłych kroi się tylna nogawka o 1 do 2 cm dłuższa i więcej skośnie od kolana do paska o 1–2 cm, a przy kieszeni się trochę natrzymuje, okrągłość w szewku siedzeniowym więcej wyciąga, wcięcie u pochyłych małe.

2. Przy prosto chodzących poprawia się w ten sposób, że tylną nogawkę trochę się skraca o 1 do 1½ cm i brzeg boku od kolana do paska kroi więcej prosto, tak samo musi być w szewku przez siedzenie wcięcie większe o ca. 3 cm. Na mocne łydki także więcej się przypuszcza, a zdarza się, że i po kroku trzeba 1 cm zostawić na bardzo mocne łydki, gdy zwykle się prosto kroi.

3. Przypuszczoną wypukłość dobrze wprasować do wyrównania, ale nigdy nie ścinać w robocie, pod kolanem, jest dobrze zaprasować brzeg, wyciągając go, ale nie za wiele. U przegiętej osoby, przednia nogawka tuż pod kolanem wyciąga się więcej niż

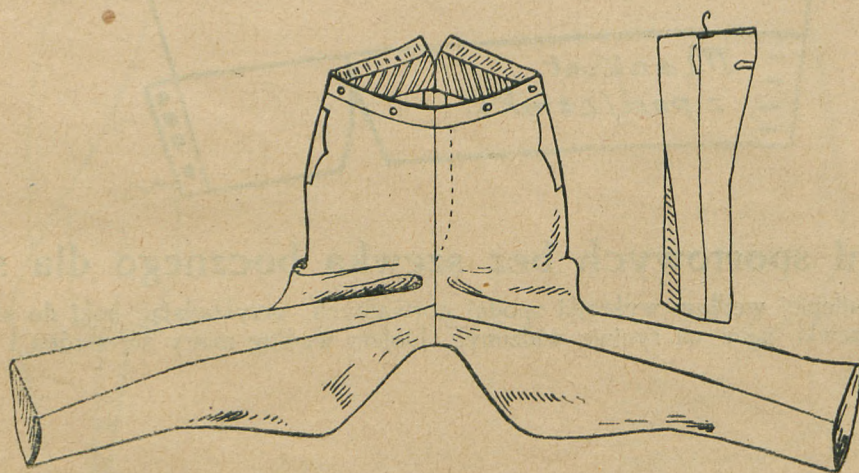
zwykle, bo jeżeli tego nie uwzględnimy, robią się fałdy brzydkie jak podkowy.

4. Najczęściej zachodzący błąd u otyłych osób jest ten (i to prawie u wszystkich systemów), że gdy idą po schodach, spodnie cisną w kolanach i ściągają się. Ten błąd poprawia się najlepiej w ten sposób, że tylną nogawkę na boku koło kieszeni szerzej się wstawi o 1–2 cm czyli wyprasuje skośniej, by szewek przez siedzenie tak samo skośniej i dłużej wypadł. Okrągłość tego szewka nader dobrze wyciągnąć, za to koniec szewka po kroku o 1 cm zaszyć. Ażeby spodnie na otyłe osoby dobrze leżały, trzeba w kolanie co najmniej 8 cm szersze kroić, jak u dołu, a nie zważać na klienta, jeżeliby chciał mieć w kolanie wąskie, bo wtenczas leżeć dobrze by nie mogły.

Często [u otyłych osób] zachodzi i ten błąd, że spodnie u dołu są za długie a w tułowiu za krótkie. Tu jest miara boczna za krotka a po kroku za długa wzięta i podług tej rysunek zrobiony. Przy takich osobach wzięcie dokładnej miary jest wielkiej doniosłości, tak po boku jak po kroku, którą brać należy jak najwyżej. Gdy taki odbiorca chce mieć spodnie luźne w kroku, zniża się je w miejscu, gdzie się szewki krzyżują o jeden lub 1½ cm.

By spodnie dobrze leżały zwłaszcza grymasnym klientom, zaleca się polecić materiały grubsze i miękkie, bo fason lepiej trzymają i nie fałdzą się. Przy cienkich materiałach i kamgarnach łatowych jest mimo najlepszej roboty nie do uniknięcia, by się spodnie nie fałdziły.

Kolana, by nie wystajały, zwłaszcza u osób, którzy wiele siedzą, zaleca się podłożyć cieką podszewkę po nitce w kolanie w poprzek od szewka do szewka.

Spodnie źle zesadzone.

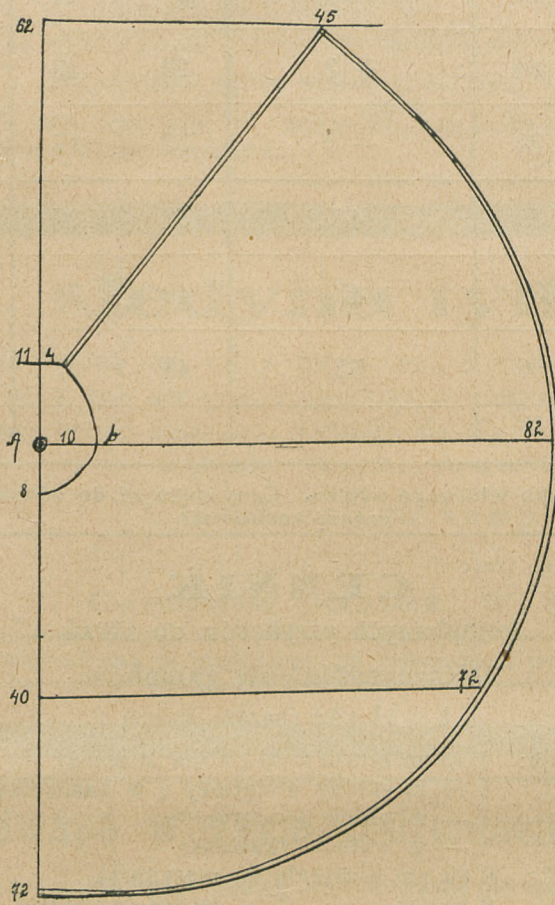
Jak na rycinie widzimy szwy środkowe w kroku nie schodzą się, przez to spodnie się kręci i jedna nogawka idzie wpród druga w tył, dla tego uważać przy zasadzeniu, by szwy się jeden na drugi schodziły.

KORESPONDENCJA.

Posyłam ten rysunek peleryny bez szwa przez naszego redaktora, którym radbym się podzielić z niektórymi kolegami, którzy może bagatelizują takie rzeczy, czasami się może trafić któremu z kolegów i w bardzo łatwy sposób można sobie radzić bez żadnej formy. Życzę wszystkim kolegom, którzy czytają „Odzież“ jaknajlepszej pomyślności. Miechów.

F. Cieślak.

Peleryna bez szwa.

Materiał rozkłada się i jeszcze raz się składa, tak się kraje 82, by lewy przodek wypadł z włosiem w dół.

Główna linia oznacza ułożenie materiału A od A Nr. 8 w dół, od A 40—72, od 40 w bok linja 72, od A w bok 10—92, wprzód od A—11, od 11 pomiędzy kropkami 4, od A 62, od 62—45. I robi się cyrkiel jak rysunek przedstawia. Można kroić i w ten sposób pelerynkę do sutanny. Taka peleryna bez szwu ma przeszło 4 m obwodu dołem. Zależy od szerokości materiału.

Cenne wskazówki dla naszych uczniów.

Takie Przepisy i Regulamin, powinien się znajdować w każdej większej pracowni krawieckiej. (Opracował Karol Broda kier. instr. krawiectwa i wychowawca uczni, szkoły rzem.-przem. w Biłgoraju.)

Jeżeli chcecie być dobrymi rzemieślnikami i obywatelami państwa, musicie być punktualni i sumiennie wykonywać swoje obowiązki, gdyż nie przełożony ma pilnować pracownika, ale honor i poczucie obowiązku. Pracując, trzeba myśleć, że zła praca obniża godność ludzką.

1. Praca rozpoczyna się punktualnie, według rozkładu lekcji.
2. W pracowni podczas pracy nie wolno prowadzić głośnej rozmowy.
3. Za każdą szkodę wyrządzoną bądź przez nieostrożność, lub swawolę, w razie niewykrycia sprawcy odpowiadają uczniowie solidarnie.

4. Każdy uczeń obowiązany jest przestrzegać czystość w pracowni i przynależnych ubikacjach.
5. Ogień podczas pracy ma być utrzymany w piecu przez dyżurnych przy zachowaniu ostrożności i oszczędności paliwa.
6. Każdy uczeń powinien być ubrany chłudnie i czysto oraz starannie umyty i uczesany.
7. Wszelkie polecenia wydane przez instruktora (mistrza) lub pomocnika muszą być bezwzględnie wykonane.
8. Każdy uczeń powinien pilnie i jak najstaranniej wykonywać powierzoną mu pracę, celem osiągnięcia jak największych korzyści w nauce.
9. Roboty powinny być wykonane czysto, solidnie i skrupulatnie, gdyż wykonanie świadczy o wartości rzemieślnika.

Nowela ustawy podatkowej.

Warszawa, 18. 5. W Ministerstwie Skarbu są na ukończeniu prace nad nowelą do ustawy o podatku majątkowym.

Według tej noweli podatek majątkowy ma być przekształcony z jednorazowej daniny na stały podatek. Istniejące dotychczas 3 grupy przekształcone zostaną na kategorie w zależności od wysokości majątku. Ilość płatników zostanie zwiększona przez obniżenie minimalnej wysokości majątku opłacających podatek. Norma podatkowa rozpocznie się od 3 proc. Z chwilą wprowadzenia w życie zreformowanego podatku majątkowego, powołane zostaną specjalne komisje szacunkowe dla określenia podstaw wymiaru. Komisje corocznie dokonywać będą wymiarów uzupełniających, celem stwierdzenia zmian ewentualnie zaszłych w substancji majątkowej.

Podatek a majątek żony.

W sprawie egzekucji podatkowej na majątku żony podatnika. Sekwestrator nie może egzekwować na poczet zaległych podatków, płatnika majątku, stanowiącego własność jego żony. Ostatnio jednak miały miejsce różne konflikty między urzędami skarbowymi a żonami płatników z powodu tego, że egzekutorzy lub komornicy sekwestrowali rzeczy, stanowiące własność nie podatników, lecz ich żon. Jednak należy stwierdzić, że wszystkie nieporozumienia mają miejsce jedynie dlatego, że akt darowizny lub interczyzy zostaje przedstawiony sekwestratorowi przed dokonaniem sekwestru. Zainteresowane osoby winny zawsze mieć przy sobie oryginał aktu interczyzy lub darowizny, rejentalnie poświadczony, gdyż później mają miejsce nieporozumienia na tle skasowania sekwstru zajęcia.

Koszta protestów.

W najbliższych dniach wejdzie w życie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o kosztach protestów wekslowych. Należitości te wynoszą: za protest kwot do 100 zł — 1 zł, do 300 zł — 2,50 zł, do 400 zł — 4 zł, do 500 zł — 5 zł, do 1000 zł — 7 zł, do 5000 zł — 10 zł, do 10 000 — 15 zł, powyżej 10 000 — oprócz 15 zł za każdy rozpoczęty tysiąc 30 gr., np. za 3500 zł koszta wyniosą 15.60 zł. Należitości będą pobierane w jednakowej wysokości, bez względu na to, kto i gdzie protest sporządza. Jedynie przy sporządzaniu protestów w miejscowościach, gdzie nie ma organów uprawnionych do sporządzania protestów, domagający się sporządzenia protestu będzie musiał wypłacić dyjety i koszta podróży dla urzędnika delegowanego dla sporządzenia protestu

Tablica miar proporcjonalnych dla chłopców od 3—12 lat.

Wiek	grzbiet	stan.	dług. jaczki	plecy	rękaw połokciu	obj. g.	pas	siedz.	kamizelka staniczek miara stanu	spodnie krótkie boczna dług.	krótkie krok	dół
3 lata	13 ¹ / ₂	24 ¹ / ₂	40	10 ¹ / ₂	40	26	27	27	+ 3	28	14	14
4 „	13 ³ / ₄	25	41	11	41 ¹ / ₂	27	28	28	+ 3	29	15	15
6 lat	14 ¹ / ₂	26 ¹ / ₂	44	12	44	29	30	30	+ 3	33	17	16
8 „	15 ¹ / ₂	29	48	12 ³ / ₄	48	31	32	32	44	37	20	17
10 „	16 ³ / ₄	32	58	13 ³ / ₄	54	33	33	34	47	40	24	18
12 „	18	33 ¹ / ₂	60	14	60	35	34	36	52	48	27	19
			Palta + 20—25 cm.									

Niewyzyskanie kredytów rzemieślniczych w P. K. O.

Powodem zła organizacja rzemiosła w Kongresówce i Małopolsce. Dotychczas organizacje rzemieślnicze nie wykorzystywały całkowitej sumy kredytów przyznawanych im przez P. K. O., gdyż w wielu wypadkach banki, udzielające wymaganej gwarancji, żądały ze swej strony gwarancji hipotecznej, obie zaś gwarancje razem wynosiły 8 proc., odsetki P. K. O. za kredyty 10 proc., podczas gdy spółdzielnie kredytowe mogły brać od swoich członków tylko 16 proc. w stosunku rocznym. Obecnie jak wiadomo, P. K. O. udziela poważnym instytucjom rzemieślniczym kredyt bezpośrednio. Ze sfer kompetentnych dowiadujemy się, że niewyzyskanie kredytów w pełni, tłumaczy się brakiem dostatecznie sprężystej organizacji rzemieślników chrześcijan, czego pośrednim dowodem ma być, że warszawskie organizacje rzemieślników żydów w krótkim czasie po wyznaczeniu kredytów korzystają z nich w całej pełni. Bardzo sprawnie podejmowane są również kredyty rzemieślnicze w zachodniej dzielnicy kraju.

Obwieszczenie.

Na podstawie § 133 ordynacji przemysłowej powołuje następujące osoby do mistrzowskich komisji egzaminacyjnych:

I. do komisji egzaminacyjnej dla zawodu modniarskiego na cały obszar Izby Rzemieślniczej z siedzibą w Katowicach:

p. Adolfa Sobotę, Gen. sekretarza Izby Rzemieślniczej w Katowicach — jako przewodniczącego,

p. Teofila Pojędę, mistrza ślusarskiego, zamieszkałego w Katowicach ul. Gliwicka 3 — jako zastępcę przewodniczącego,

p. Władysława Rękosiewicza, kierownika szkoły do kształcącej, zamieszkałego w Katowicach, Jagiellońska — jako członka,

p. Weronikę Kielczewską, mistrzynię modniarską zamieszkałą w Katowicach-Załężu ul. Wojciechowskiego 58 — jako członka,

p. Marję Żabińską, zamieszkałą w Katowicach, ul. Dyrekcyjna — skład modniarski „Nanon“, jako członka.

Tylko dla własnego użytku. Ceny netto aż do odwołania.
Proszę zachować.

CENNIK

kompletnych przyborów do ubrań.

Wyszczególnienie gatunków.

I. Jakość (bardzo dobre).

Zestawienie: 1,15 m serszu wela., kolor stosowny do materji
1,40 m satyny w rękawy i w kamizelkę
1,— m płótna (waterunek)
1,— m wkładki (kanafas)
0,60 cm kieszenie do marynarki
0,55 cm „ „ „ spodni (moleskin)
0,40 cm włosianki (a la Henzel)
0,50 cm ochraniacza do spodni
1 tabulka waty
1 rolka jedwabiu do dziurek 7—10 m i do szycia 100 m.
4 guziki duże, 12 małych, 6 do spodni dużych i 6 małych
3 spinki, para haczyków i 5 cm szr. pasek

Razem 25.75 zł

II. Jakość (średnia).

Zestawienie tak samo, jak I-sze, tylko niektóre artykuły tańsze . . . . . 20.— zł

III. Jakość (do tańszych ubrań)

15.50 zł

Przybory do spodni.

I. Jakość (bardzo dobre).

55 cm moleskin, 15 cm płótna, 15 cm podszewki, 5 cm pasek, 10 cm kitaju, guziki, spinki, haczyki i ochraniacz

Razem 3.60 zł

II. Jakość (średnie).

2.40 zł

Ceny: pojedynczych gatunków podszewek i materji są w Odzieży podane, czyli zakup a ceny innych drobnych przyborów do krawiectwa, których niema w kolekcji podajemy w Odzieży,

Wszelkie zamówienia prosimy adresować

„Odzież“ W. Samarzewski Król. Huta

Adres telegr.: „Odzież“ Król. Huta.

KONKURS.

Chcąc pobudzić Sz. Czytelników do myślenia, ogłasza redakcja niniejszy Konkurs, wyznaczając 9 nagród wartości łącznej 110 zł. wtem 3 nagrody pierwsze, 3 drugie, 3 trzecie: Nagrody są w towarze czyli własnych dziełach i wydawnictwie, oprócz tego umieszcza się nazwiska Autorów w Odzieży

Tematy do Konkursu są:

- 1) Za opis: „Co najważniejszego spotkało mnie w życiu. (Więc każdy opisze własne przeżycie).
- 2) Z mej przeszłości za czeladnika, opis tylko ważniejszych zdarzeń z swej wędrówki.

- 3) Komu zawdzięczam me powodzenie?
- 4) Oszczędność materiału na surdut 56 obj. piersiowej i 56 obj. w pasie i 100 długi 83 rękaw.

Uwaga: Interesujący się temi tematami nie muszą wszystkich opisać, lecz wystarczy jeden do otrzymania nagrody.

Czas nadesłania prac upływa 20-go czerwca b. r.

Nadchodzi czas ogórkowy i wiele świat to dobra okazja wypróbowania swych sił myślą i opisania. Opis jednej rzeczy nie potrzebuje przekraczać arkusza papieru. Prace konkursowe nadsyła się w zamkniętej kopercie do Adm Odzieży.

Jedyna tylko sposobność!!!

Na bardzo tani zakup żurnali męskich na sezon jesienno-zimowy jest miesiąc CZERWIEC, ponieważ tylko w tym miesiącu przyjmujemy zamówienia (celem ustalenia nakładu) na komplety składające się z wielkiego obrazu ściennego, wielkiego albumu luksusowego i albumu kieszonkowego, zawierające najnowsze mody — — — angielskie. Powyższe żurnale są w bardzo pięknym sześciokolorowym wykonaniu. — — —

CENA całego kompletu wynosi jedynie tylko 14,— zł.

Z powyższej taniej oferty prosimy natychmiast skorzystać i zamówienia kierować na adres:

Centrala Odzież, W. Samarzewski, Królewska Huta.

Zamówienia dostarczamy za pobraniem pocztowym bezwarunkowo najpóźniej do 1-szego sierpnia br.

Odwaga w życiu codziennem.

Ułożyć sobie życie według utartych zasad obyczajowych, jest bardzo trudnym zadaniem dla tych, którym zhywa na odwadze. Rzadko bardzo i to chyba przypadkowo udaje się człowiekowi nie posiadającemu odwagi, nie uzbrojonemu należycie w gośliwość i wytrwałość — przyprowadzić do skutku to, co sobie najmocniej postanowił.

Kto drży przed ludzką naganą i po lada najmniejszym rozczarowaniem traci odwagę — kto nie może zapanować nad swemi ułomnościami i błędami, ten nigdy nie wzniesie się ponad siebie i swoje otoczenie i zawsze będzie się krępował rzeczywistościami lub urojonymi granicami.

Nie każdy z nas może się zdobyć na taką odwagę, jaką się męczennicy lub zdobywcy świata odznaczali, lecz każdy może i powinien zdobyć się na odwagę niezbędną w życiu codziennem.

Do nadzwyczajnych w tem życiu czynów, powołanych jest od Boga bardzo niewielu — lecz czyż nie jest to o wiele zaszczytniej przejść przez życie z tysiącami jego codziennych walk i utropień z dumnie wzniesionem i pogodnem czołem, niż spełniać szybko, jakiś ryzykowny, odważny czyn?

Miej odwagę pokonać samego siebie, swoje namiętności i nawyczki i odrzucić wszelkie wymówki, które ci tak łatwo na usprawiedliwienie tych czynów z pomocą przychodzą.

Miej odwagę wyznawać swoje przekonanie zawsze i wszędzie i pamiętaj, że skrupuły w weznaniu tej wyższości duszy są podłem, niewolniczym tchórzostwem. Miej odwagę wypowiadać, gdzie należy twoje zdrowe zapatrywanie i nie bądź pobłażliwym, gdzie widzisz fałsz, lecz wszelkimi siłami

zawsze pomagaj prawdzie na wierzch wypłynąć. Kto milczy na zło — jest jego współnikiem — a kto podnosi dobrą działalność i wskazuje na nią — sieje niejako ziarno podobne do dobrych czynów.

Miej odwagę przynąć się do popełnionego błędu lub do nieświadomości jakiejś rzeczy. Roztrzasać w ten sposób swoje sumienie — wyrobisz sobie szacunek i będziesz szedł drogą prawdy i postępu.

Fałszywy wstyd, który zabija wszelką odwagę, wypływa z pychy lub tchórzostwa i jest bezpłodny, jak pusty kłos.

Miej odwagę znieść mężnie i z uśmiechem na twarzy to, co raz koniecznie oświadczyć będziesz musiał.

Miej odwagę raz jeszcze rozpocząć to, co ci przedtem się nie udało.

Miej odwagę przyznać się, że twoje środki nie pozwalają ci na zbyt znaczne wydatki — przez to odejmiesz sobie wiele goryczy, a zaoszczędzisz sobie wiele nieprzyjemności i upokorzeń.

Miej odwagę przekładać bardziej zdrowie i wygodę ponad przyjęte zwyczaje i wymysły nierozsądnej mody.

Miej odwagę traktować twych biednych, niepokaznych przyjaciół serdecznie nie tylko, gdy sam z nimi jesteś — lecz i wtedy, gdy spotkasz ich w towarzystwie takich ludzi, którzyby cię za takie znajomości nawet mniej szanować mieli.

Miej w końcu odwagę poddawać wolę swoją pod owieczne prawo chrześcijanina — twoje wygodę pod wolę bliźniego, twoje nawyczki ofiaruj obowiązkowi twego życia i powołania.

Wówczas łatwiej przejdiesz przez życie, bo nie tworząc się nikim i niczem, staniesz się prawdziwie niezależnym.

Baczość!

Wielkie dzieło zawodowe zawierające blisko 1 tysiąc rycin znajduje się w przygotowaniu wydzie niebawem z druku pod tytułem:

„Najnowszy i Największy Podręcznik Kroju“

opracowany przez W. S. zawiera on całokształt ubiorów męskich sportowych, wojskowych, dla duchownych, stroje narodowe, ubiory damskie, kostjomy, płaszcze, które dziś każdy krawiec męski idący z postępem czasu wykonywać musi, jeżeli chce mieć pracę. Pozatem będą wtem dziele znajdować się kroje dla dzieci i figur nienormalnych krzywych i garbatych.

Cena tego dzieła oprawnego po wyjściu z druku wyniesie przeszło 20,- zł. W przedpłacie 10 proc. taniej.

Ostateczną cenę podamy w przyszłym numerze.

U w a g a : Celem przyspieszenia wydania tego Podręcznika przyjmujemy już teraz zaliczkę.

Jeśli który z Szan. Czytelników przyśle pieniądze przed terminem wydania — wówczas jego nazwisko będzie umieszczone w końcu dzieła, a także i w „Odzieży“ na lipiec.

Adm. „Odzieży“.

Żurnale latowe tanio.

Dopóki zapas polecamy:

Mondiol sukniowy nr. 2 . . . . . 1.50 zł

Kostjumowe i płaszcze

Nowy zimowy „Juno“ na rok 28 . . . . . 4.50 zł
Costumes et Monteaux . . . . . 5.10 zł

Specjalne bieliźniane

Lingerie Elegante . . . . . 6.50 zł
La Lingerie Moderne . . . . . 3.80 zł
Le Enfant. Juno . . . . . 3.60 zł

Specj. bluzkowy

Blusen-Neuheiten . . . . . 4.90 zł

Spec. Kapeluszy

Paris Chapeaux . . . . . 3.80 zł
Chapeaux Moderne . . . . . 5.- zł
Revue de Chapeaux . . . . . 6.- zł

Spec. dla robót ręcznych.

Broderies Lingerie . . . . . 4.75 zł

Adm. „Odzieży“.

Poduszki do prasowania

najnowszych systemów

poleca

W. Weicher, Królewska Huta

Plac Matejki 1

Tanie nici

Wielkie rolki 1000 jard nici pod spód
(Untergarn) do maszyny po 85 gr
Białe do fastrygowania i szycia „ 60 gr

poleca

„Odzież“ W. Samarzewski, Królewska Huta

ul. Wolności 76

Wdowiec w średnim wieku z środkowej Małop. dobry krawiec znający się na robocie tak męskiej jak damskiej, wojskowej i teatralnej, dobrych zalet i talentu zdrowia i humoru dotychczas szło mi dobrze, pragnie tą drogą zapoznać się z wdową co ma mieszkanie lub starszą panną w celu metrymonialnym.

Łaskawe oferty pod „Wdowiec“

do Adm. Odzieży Król. Huta.

Czytajcie i rozpowszechniajcie

pismo fachowe „ODZIEŻ“

Uwaga!

Baczność!

**Najlepsze materiały bielskie
po najtańszej cenie**

zawiera bezwarunkowo tylko kolekcja

„ODZIEŻ”

dlatego prosimy P. P. krawców, posiadających naszą kolekcję tylko z niej korzystać.

Kolegów, którzy otrzymali kolekcję a dotąd nic nie zamówili upraszamy o zwrot tejże, abyśmy mogli potrzebniejszym wysłać.

Równocześnie polecamy nasze tanie podszewki — oraz wszelkie dodatki krawieckie —

Centrala „Odzież” W. Samarzewski Król. Huta.

Kursy kroju

rozpoczynają się

8 czerwca i 4 lipca br.

Łaskawe zgłoszenia do **Konc. Szkoły Kroju — W. Samarzewskiego w Król. Hucie, ul. Wolności 76.**

Komunikat

dla posiadających kolekcję „Odzież”

Następujące numery są wyprzedane i nie będą więcej fabrykowane dlatego prosimy próbki z tym numerem odlepić. **Nr. 523, 526, 532, 533, 537, 541 i 543.**

„Odzież”

Chleb dla czapnika

W Zakopanem nie ma czapnika a jest potrzebny kto by z Szan. czytelników chciał się osiedlić jako czapnik, to niech pisze po bliższe informacje do **Ludwik Willinger, Zakład krawiecki Zakopane.**

Starszy czeladnik

na duże sztuki pierwszorzędnej rob. tylko taki co umie krajać może się zaraz zgłosić.

Ludwik Willinger, Zakopane.

Drobne dodatki krawieckie.

Ochraniacz borta do spodni 1 metr	0.25, 0.35
Guziki do ubrania małe 0,5 gr, duże 0.10 prima	0.12
za sztukę małe „	0.06
Guziki frakowe małe 9 gr. duże 18 gr za sztukę	
Guziki do palt	0.25, 0.35
Guziki do spodni steinuszowe 1 tuzin m	0.40 do 0.45
Guziki „ 1 „ „	0.10 do 0.18
Haczyki do spodni stalowe 1 „ „	1.10
Spinki „ 1 „ „	1.10
„ II jakość „ 1 „ „	0.48
Haczyki II jakość 1 tuzin	0.25
Jedwab do szycia na maszynie 1 spulka 100 metr.	0.35
Jedwab do dziurek	0.40
Nici maszynowe (marki grzebień 1000 mt.	1.55
Nici trójka 1000 „	1.75
Nici do guzików przyszywania (Gruszwitz) bardzo mocne 100 mt. w kłobie.	0.60
Bawełna do fastrygowania dobry gatunek	0.55
Igły do szycia ręką, paczka	0.30, 0.50 i 0.60

Kompletne przybory do ubrań.

do tanich ubrań	15.75
średnie	20,—
dobrze I jakość	25.75

Przybory i przyrządy warsztatowe.

Nożyce krawieckie z dobrej stali Sölingen zł	12.00, 14.50 17.50
długie cm 24 26 32	
Wykuwacz ściągów (frymek) 1 sztuka	0.30
Miary centymetrowki (Centymetrowki po 90 gr są płócienne i 2 cm. szer.	0.90, 1.50
Kreda biała 4-kanciata i kolorowa sztuka	0.10
Winkle owal . . . . . mniejszy 2.50 większy	5.—
Szczołki krawieckie z rękojeścią	7.—
Rożek do prasowania ramion (Achselkloc)	1.50
Gitara (Pressplanke) do spodni	3.—
Przyrząd do prasowania	22.—
Pieczę do grzania żelaz, z 4 żelazami	115.—
Manekiny męskie i damskie wielkość 40. 44. 46. 48. 50.	
52. Podstawa lakowana, biust obszyty aksamitem czerwonym lub zielonym	26.50
Drobne zamówienia do 6 zł uskutecznią się tylko za poprzednim nadesłaniem gotówki.	

Na odpowiedź listowną w sprawie informacji czy też dorady prosimy dołączyć znaczek na 50 gr, w innym razie odpowiemy w gazecie **Szan. Czytelniku, nie chodź za szukaniem towaru, szanuj grogi czas.**

Napisz tylko kartkę a otrzymasz towar w dom wraz.

Adres dla telegramów: „Odzież” Król. Huta.

